

Täysistunto

Torstai 26.9.2019 klo 16.00—18.41

2.1. Suullinen kysymys Eurooppaan saapuneiden siirtolaisten sijoittelusta (Riikka Purra ps)

Suullinen kysymys SKT 16/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäinen kysymys, perussuomalaisten eduskuntaryhmä, edustaja Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Laittomasti Eurooppaan tulneiden siirtolaisten taakan jako on taas alkamassa — taakan, sillä kyseiset henkilöt ovat sitä yhteiskunnalle tutkitusti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin turvallisuusmielessäkin. Siksi asiasta onkin niin vaikea päättää.

Sisäministeri Ohisalo, olitte paikalla, kun Saksan, Ranskan, Italian ja Maltan sisäministerit sopivat uudesta siirtolaisten taakan jaosta, jota Suomi puheenjohtajuuskaudella nimenomaan tavoittelee. Te kerroitte hallituksen tuesta Twitterissä. Te sanoitte, että tämä ehkäisee hukkumiskuolemia Välimerellä: Se ei millään logiikalla pidä paikkaansa. Te lisäätte hukkumiskuolemia houkuttelemalla siirtolaisia merelle. Hallitus on mukana avaamassa laittomalle siirtolaisuudelle reittejä Eurooppaan. Ei tarvitse kuin lähteä merelle, ja EU hoitaa loput. Arvoisa sisäministeri, mitä olette sopineet? Kuinka monta on tulossa, milloin, ja kuinka pitkä sopimus on? Aikooko Suomi olla taas mallioppilas ja hoitaa osuutensa, vaikka muut eivät niin tekisi? [Perussuomalaisten ryhmästä: Konkretiaa, kiitos!]

16.02 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvon kansanedustajat! Kiitos kysymyksestä perussuomalaisille.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden tavoitteena, meidän ohjelmassa, on muun muassa se, että eurooppalainen turvapaikkapolitiikka laitetaan kuntoon yhdessä eurooppalaisin voimin. Aivan keskeistä siinä on se, että edistetään tätä CEAS-pakettia eli Common European Asylum System -lakipakettia, joka on vuosia ollut jumissa: yhtä aikaa kun sitä viedään eteenpäin, niin yhtä aikaa myös pelastetaan ihmisiä, jotka ovat hukkumassa Välimeren. Ihan jo kansainvälisen merioikeuden mukaan ketään ei saa jättää hukkumaan. [Ben Zyskowitz: No ei tietenkään!] Tästä on kyse.

Viime päivinä, Maltan kokouksen jälkeen, olen tavannut muun muassa tulevia komissaareja alallani, ja he selkeästi myös indikoivat sitä, että turvapaikkapolitiikan kuntoon laittaminen on heille ihan keskeinen prioriteetti tulevalla kaudella. Maltan keskusteluissa keskeisenä oli tällainen väliaikainen mekanismi, jossa on ehkä kolme pointtia: Ensimmäisenä se — palaan siihen — [Puhemies koputtaa] että ketään ei saa jättää hukkumaan me-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

reen. [Puhemies koputtaa] Toisena se, että autetaan niitä jäsenvaltioita, [Perussuomalaisten ryhmästä: Te ette vastannut kysymykseen!] jotka ovat siellä ensilinjan valtioina, eli toisin sanoen [Puhemies: Aika!] Välimeren valtioita, jotka kantavat eniten vastuuta tässä asiassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kysymyksessä oli kysymys!] Ja kolmantena se, kuinka jaetaan turvapaikanhakijoita eri jäsenvaltioihin, että yksikään jäsenvaltio ei jää sen asian kanssa yksin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuinka paljon? — Puhemies: Aika!] Suomella on pitkä raja, ja meilläkin on kiinnostusta siihen, että yksikään jäsenvaltio ei jää yksin.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pidetään kiinni aikarajoista, ministerit ja edustajat. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.04 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Miksi te ette suostu vastaamaan hyvin yksinkertaisiin kysymyksiin, ministeri Ohisalo? Fakta on, että siirtolaispaine etelästä on jälleen paisumassa valtavaksi. Afrikan väkiluku voi nelinkertaistua tällä vuosisadalla. Tulijat eivät lopu. Juuri nyt Kreikan saarille saapuu satoja siirtolaisia. Myös Italian satamiin alkaa kohdistua painetta. Turkissa tilanne on kireä ja miljoonat odottavat mahdollista Euroopan rajan avautumista. Sama voi tapahtua Venäjän kautta. Balkanin reitti voi räjähtää käsiin. Samalla te kiihdytätte painetta Libyasta. Siirtolaiset pyrkivät pohjoista kohti korkeimman elintason maihin. He eivät jää muihin maihin.

Arvoisa hallitus, oletteko uuden siirtolaisvyöryn alkaessa valmiita toimiin rajoilla, kuten moni muukin Schengen-maa tekee, ja patoamaan vyöryn myös länsirajalla? Meillä ei ole minkäänlaisia perusteita ottaa turvapaikanhakijoita vastaan Ruotsista — ei ollut vuonna 2015 eikä ole nyt.

16.05 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Arvon edustaja Purra, mainitsitte myös Venäjän tässä tilanteessa. Kuten tiedetään, Suomella on eräs Euroopan unionin pisimmistä ulkorajoista, ja silloin rajavaltiona myös Suomea kiinnostaa se, [Perussuomalaisten ryhmästä: Vastatkaa nyt!] mitä rajalla tapahtuu, ja se, että silloin kun tapahtuu, niin jäsenvaltiot voivat olla yhteistyössä siinä toiminnassa, ja paraitaan ollaan lisäämässä muun muassa Frontexin eli eurooppalaisen rajavartiolaitoksen resursseja.

Kysyitte aiemmin, kuinka paljon Suomeen nyt jatkossa tulisi ihmisiä. No, hallitus ei ole vielä linjannut tätä päätöstä, vaan tästä keskustelemme yhdessä. Pj-kauden ohjelman tavoitteena on nimenomaan se, että tällaista väliaikaista mekanismia voidaan nyt rakentaa, ja siihen etsitään niin paljon jäsenvaltioita kuin nyt tässä tilanteessa saadaan kasaan. [Riikka Purran välihuuto — Sebastian Tynkkynen: Mikä on Suomen kanta neuvotteluissa?] Eli Suomi miettii sitten myöhemmässä vaiheessa, olemmeko lähdössä mukaan tähän mekanismiin, joka oikeastaan osoittaa sen, että Euroopan unionista löytyy yhteistyökykyä, löytyy solidaarisuutta, vaikka viime vuosina tämä koko turvapaikkapolitiikka on itsessään ollut [Puhemies koputtaa] jumissa.

16.06 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Syksyllä 2015 silloinen pääministeri esitti avoimen kutsun lupaamalla talonsa turvapaikanhakijoiden käyttöön. [Perussuomalaisten ryhmästä: Törkeää!] Tämä harkitsematon teko kiihdytti lä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

hinnä irakilaiden nuorten miesten vyöryä Ruotsin kautta Suomeen. [Suna Kymäläinen: Siellä oli perussuomalaiset hallituksessa!] Sen sijaan, että nämä ihmiset olisi pysäytetty rajalle, varusmiehet pantiin kantamaan heidän kassakkejaan. Silloinen sisäministeri sanoi, että Irakiin ei voi palauttaa ketään ja että tulijoiden motiivien kyseenalaistaminen on rasismia. Tästä koitui pelkästään yhden vuoden vastaanottomenoina yli miljardin euron lasku veronmaksajille. [Leena Meri: Kamala summa!]

Tulijavirta on sittemmin hidastunut Suomesta riippumattomista syistä, kiitos esimerkiksi Unkarin ja kiitos Libyan viranomaisien toiminnan. Jos se kuitenkin kiihtyy uudelleen, onko hallituksella toimintasuunnitelma tai edes suunnitelma sellaisen laatimiseksi vai aiotanko seistä tumpit suorana ja katsoa mitä tapahtuu? — Kiitos. [Leena Meri: Epäilen viimeistä!]

16.07 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Halla-aholle kysymyksestä.

Totta kai on selvää, että ihan kaikissa tilanteissa hallitus ja valtio on varautunut erilaisiin tilanteisiin. [Jussi Halla-aho: Miten?] Varautumissuunnitelmia on tehty, ja niitä päivitetään jatkuvasti. Tilanteita seurataan ja viranomaisyhteistyötä vahvistetaan, jotta tieto liikkuu varmuudella sekä Suomen sisäisten viranomaisten että Euroopan unionin sisällä eri viranomaisten kesken, Europolin, Frontexin ja monen muun, muun muassa EASOn, eurooppalaisen pakolaisjärjestön, kautta.

Mainitsitte palautukset, ja toki hallitusohjelmaa kun katsomme, niin meillä on ihan keskeinen kirjaus siellä, että samaan aikaan kun turvapaikkaprosessia laitetaan kuntoon ja oikeusvarmaksi, myös palautussopimuksista neuvotellaan. Tällä hetkellä on tilanne, että viime hallituksen aikana palautussopimukset eivät juuri ole vetäneet ja [Ilkka Kanerva: Entä nyt?] nyt on tehtävä se, että meillä myös sopimukset jatkossa toimivat. On käytävä keskustelua näiden valtioiden kanssa ja ylipäättään keskustelua siitä, että kukaan ei myöskään palaudu maahan, jossa heitä uhkaa hengenvaara. [Puhemies koputtaa] Palautuskielto on ehdoton, ja sitä täytyy viranomaisten noudattaa.

16.08 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin ministeriltä, kun mainitsitte — asian, joka on itsestään selvää kaikille — että ketään ihmistä ei saa jättää hukkumaan Välimeren: mikä kansainvälinen sopimus velvoittaa kuitenkin kukaamaan tämän henkilön, joka on veden varassa, seuraavaan valtioon, eikä palauttamaan sinne kotimaahansa? Olen siinä käsityksessä, että hukkuva ihminen on syytä palauttaa kotimaahansa saamaan terveydenhuoltoa mahdollisiin vammoihinsa tai kokemaansa traumaan.

Ja toiseksi, arvoisa puhemies, mainitsisin kyllä ministerille, että tässä salissa ollaan kyselytunnilla ja tuo kansa tuolla kuvaruudun takana varmasti odottaa suoria vastauksia suoriin kysymyksiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mikä oli kysymys? Ei ollut kysymystä. [Leena Meri: Niitä oli monta jo aiemmin!]

16.09 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, kuten tässä äskenkin tuli esille, että ei ketään pidä jättää Välimeren hukkumaan, kuten myös ministeri sanoi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

Mutta näistä ministerin kolmesta periaatteesta: Kerroitte, että ne kuvailevat niitä ratkaisuja, joita yrititte maanantaina edistää. Niistä puuttui kyllä tärkeä periaate eli se, miten vältetään sellainen tilanne, joka 2015 syntyi, että meille Eurooppaan tuli toista miljoonaa ihmistä, joiden joukossa oli aivan ilmiselvästi satojatuhansia, jotka väärinkäyttivät tätä järjestelmää — niiden joukossa, jotka olivat aidostikin vainottuja. Miten vältetään se, että he tulevat ympäri Eurooppaa ja heitä on vaikea jälkeensä enää palauttaa? Onko todella niin, että hallitus sitoutuu nyt ratkaisemaan kriisiä tavalla, jossa siirretään hakijoita, joiden taustoja ei ole tsekattu, kun edellisen hallituksen viime talvena tekemien linjausten perusteella turvapaikkapäätökset pitäisi tehdä ulkorajakeskuksissa? Ja viime talvena myös keskusta oli mukana tekemässä päätöksiä, joissa nimenomaan kieltäydyimme yksittäisten laivojen [Puhemies: Kysymys!] tarkistamattomien ihmisten... Onko todella nyt niin, että Suomi on kääntänyt kelkkansa ja menossa mukaan mekanismiin, jossa Suomeen ja muihin EU-maihin siirretään tarkistamattomia hakijoita ennen kuin turvapaikkaperusteet [Puhemies ko-puttaa] on tarkastettu? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

16.11 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu, jota nyt käydään, liittyy tilanteeseen, jossa, ennen kuin uusi komissio aloittaa toimintansa ja ratkaisee tätä asiaa — niin kuin komission tuleva puheenjohtaja on todennut omassa politiikkaohjelmassaan — on väliaikainen tilanne, joka täytyy ratkaista. Tässä on kysymys näitten neljän valtion aloitteesta, kuuden kuukauden jaksosta, jonka aikana ne ihmiset, jotka tämän väliajan puitteissa tulevat Euroopan rannoille pelastettuna mereltä, siitä, miten heidän suhteensa menetellään. Ja tällä hetkellä Suomi puheenjohtajamaana pyrkii edistämään oman ohjelmansa mukaisesti kaikkia ratkaisuja, jotka tähän tilanteeseen voidaan liittää. Lähtökohta on se, että tämä on väliaikainen järjestely kuuden kuukauden aikana. Jokaisen kerran kun tilanne tulee, Suomi tulee erikseen päättämään omasta osiostaan.

16.12 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrättäkö te, ministeri Ohisalo, että tällainen sisäisiin siirtoihin perustuva jakojärjestelmä houkuttelisi lisää hakeutujia näille vaarallisille merireiteille, joissa he ovat vaarassa hukkua, ja samalla ruokkisi laitonta ihmissalakuljetusta? [Leena Meri: Kyllä! — Perussuomalaisten ryhmästä: Vetovoimatekijä!] Sen sijaan tulisi keskittyä nimenomaan kiintiöpakolaispolitiikkaan, jossa nämä pakolaiset valikoidaan suoraan sieltä pakolaisleireiltä. Se taas puolestaan houkuttelisi pikemmin siihen, että nämä ihmiset pysyvät siellä pakolaisleireillä, joista he sitten saavat turvaa ja apua, eikä heidän tarvitse turvautua tällaisiin laittomiin ihmissalakuljetuksiin ja vaarallisiin reitteihin. Euroopan unionin tulisikin lisätä vahvasti tätä kiintiöpakolaisjärjestelmää. Miksi ette ole pikemmin tätä linjaa ajamassa?

16.13 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Räsäselä kiitokset kysymyksestä.

Tämähän on itse asiassa ihan keskeinen eurooppalainen keskustelu myös, että kuinka kiintiöpakolaisjärjestelmää hyödynnetään eräänä ikään kuin laillisen reitin mahdollisuutena Eurooppaan, ja tässä tehdään YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa yhteistyötä. Suomihan, tai hallitus, päätti budjettiriihessään viikko sitten siitä, että kiintiöpakolaiskiintiötä nostetaan sadalla ja jatkossa hallitusohjelman mukaisesti arvioidaan sitä, kuinka turvapaikanhakijoiden määrä kehittyy. [Eduskunnasta: Mutta mites nämä sisäiset siirrot?] Jos ke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

hitys on laskevaa, niin silloin voidaan pohtia, otetaanko enemmän kenties kiintiöpakolaisia.

Lisään tähän vielä sen, että tämä on todella yhteiseurooppalainen keskustelu. Myös eurooppalaisen rahoituksen näkökulmasta tällainen AMIF-rahasto jo tällä hetkellä toimii niin, että kun kiintiöpakolaisia vastaanotetaan, niin heistä myös maksetaan Suomen valtiolle. Eli tämäkin on aina hyvä huomioida tässä mukana. [Sari Sarkomaa: Vastaus jäi taas tulematta! — Ilkka Kanerva: Ei taaskaan vastausta!]

16.14 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kaksi asiaa, jotka pitää erottaa toisistaan. On tämä väliaikainen ratkaisu, josta täytyy huolehtia sen takia, että tällä hetkellä ei ole komissiota, joka veisi asiaa eteenpäin pysyvämman ratkaisun näkökulmasta. Olen aivan samaa mieltä edustaja Räsänen kanssa siitä, että on järkevää löytää sellaisia vaihtoehtoja, joissa voidaan etukäteen selvittää näitten turvaa tarvitsevien ihmisten taustat ja sitä kautta huolehtia siitä, että tänne tulee vain ja ainoastaan niitä ihmisiä, joilla on turvan tarve. Mutta me emme voi sille mitään, että vuoden 2015 kesäkuun jälkeen Suomeen pyrki kaiken kaikkiaan 51 000 ihmistä, jotka hakivat kansainvälistä suojelua. Meidän täytyy selvittää sen lainsäädännön mukaan, johon me olemme sitoutuneet, niiden kansainvälisten sopimusten mukaan, joihin olemme sitoutuneet, näitten ihmisten suojan tarve. Näistä 17 000 ihmistä on saanut turvapaikan Suomesta, yli 30 000 ihmistä on joko saanut kielteisen päätöksen, on peruuttanut hakemuksen tai odottaa tällä hetkellä poistamista maasta. On tärkeää saada selvyys, sopimuksellinen selvyys, siitä, että voidaan palauttaa Suomesta ihmisiä pois silloin, kun ei ole turvapaikan perusteita. [Välihuutoja]

16.15 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisessä turvapaikanhakija-aallossa Suomeen tuli ihmisiä erityisesti Irakin suunnalta, toki muistakin maista. Millainen tilanne palautussopimuksen osalta Suomella on tällä hetkellä Irakin kanssa? Mehän hyvin tiedämme, että esimerkiksi Ruotsilla tällainen sopimus on ollut, mutta sen perusteella on kyetty palauttamaan vain muutamia ihmisiä lähtömaahansa. Eli kysyisin, kun sitä penätään, että mitä kysytään: mikä tilanne on Suomen ja Irakin välisessä palautussopimuksessa?

16.16 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Sankelolle kysymyksestä. Suomi on muun muassa avaamassa Irakiin uuden suurlähetystön, jonne on muun muassa sisäministeriön virkahenkilö lähdyssä vuoden mittaiselle komennukselle juuri ajatuksella, että palautussopimuksista keskustellaan aktiivisesti, päivänpoliittisesti siellä. Mutta samaan aikaan tietysti poliittisella tasolla käymme keskusteluja näiden valtioiden kanssa, joihin palautuksia pääasiassa menee. Kuten jo aiemmin mainitsin, viime hallituskaudella palautukset eivät vetäneet kunnolla, ja se on hallitusohjelmaan kirjattu asia, että niistä sopimuksista neuvotellaan jatkuvasti — tämä on meidän tehtävämme. [Ilkka Kanerva: Oletteko neuvotelleet?]

16.16 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuonna 2015 tapahtunut turvapaikanhakijakriisi ei saa toistua, siitähän kaikki tässä salissa ovat samaa mieltä. Mutta nyt kun katsotaan, mitä tälle asialle voitaisiin paremmin tehdä, niin palautussopimusten toimivuus, josta tässä äsken oli kyse, on yksi keskeinen osa. Mitä Suomi aikoo

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

nyt EU-puheenjohtajamaana konkreettisesti tehdä näiden palautussopimusten toimivuuden osalta? Nimittäin puheenjohtajamaa kykenisi tekemään järkeviä tekoja, jos se kasaisi tähän koalition taakseen. Eli mitä konkreettista nyt syksyn aikana pääministeri, sisäministeri, ulkoministeri tekevät tälle asialle? [Leena Meri: Houkuttelevat lisää niitä!]

16.17 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitokset edustaja Häkkäselle kysymyksestä. Olen viimeksi tällä viikolla tavannut aloittavia, uusia komissaareja ja keskustellut myös puhelimesta heidän kanssaan. Olemme keskustelleet siitä, että tämä palautuskysymys yhdistettynä tähän turvapaikkapolitiikan uudistamiseen on iso kokonaisuus. Se tulee olemaan prioriteetti monelle uusista komissaareista, se on prioriteetti myös Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella, että näitä asioita edistetään, ja totta kai ihan keskeistä on se, että kun saadaan jäsenvaltioita yhteen pöytään, luotua luottamusta jäsenvaltioiden kesken, niin voidaan myös käydä yhdessä keskustelua näiden palautusvaltioiden suuntaan. Kuinka löytää tässä voimaa mahdollisuuksien mukaan myös yhteistyöstä? Muun muassa siirtolaisuuden juurisyihin puuttuminen on ihan keskeistä monessa, ja se, kuinka Suomi yhtäältä jo lähtömaissa voi toimia, edesauttaa myös sitä, että nämä palautussopimukset toimivat paremmin. [Sari Sarkomaa: Ei mitään konkreettista!]

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pääministeri Rinne halusi vielä vastata. — Olkaa hyvä.

16.18 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvon puhemies! Haluan todeta sen verran, että olen keskustellut tästä tilanteesta EU:n korkean edustajan Mogherinin kanssa, siitä, voisiko Euroopan unioni yhdessä, juuri niin kuin totesitte, laajemmalla joukolla hakea sellaista palautussopimusten kokonaisuutta, jolla tätä ongelmaa voitaisiin purkaa jäsenmaitten näkökulmasta niitten ihmisten osalta, jotka eivät ole turvaa, suojaa täältä saaneet, ei ole ollut turvapaikkaperustetta. Mogherini on luvannut tätä asiaa viedä eteenpäin. Olen käynyt tätä keskustelua myös kollegojen kanssa Eurooppa-neuvoston yhteydessä, että miten tätä asiaa voitaisiin viedä eteenpäin tavalla, joka johtaa siihen, että palautussopimuksia saadaan vahvasti.

Afriikka-strategia on yksi tärkeä osa tulevankin komission työskentelyä. Suomi on sitä vienyt vahvasti eteenpäin. Tämän Afriikka-strategian kautta voidaan kumppanuudessa Afrikan unionin jäsenmaiden kanssa huolehtia siitä, että yksi osa sitä kumppanuutta tulee olemaan näitten palautussopimusten vahvistaminen maihin, joihin voidaan palauttaa ihmisiä. [Ilkka Kanerva: Tolkun ääni!]

16.19 Veikko Vallin ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin kysyä ministereiltä, eikö teistä tunnu, että tämä koko nykyinen turvapaikkapolitiikka on erittäin haitallista, kun tiedetään, mitä on tapahtunut seksuaalirikoksissa, miten ihmiset ovat jopa menettäneet henkensä, Turun tapahtumat, Porin tapahtumat ja niin edelleen. Onko tämä sellainen asia, että on vaan pakko hyväksyä, että maan sisäinen turvallisuus vaarantuu näin paljon, vai voisiko ajatella niin, että Suomi irtautuu sellaisista sopimuksista, jotka aiheuttavat tällaista rikollisuutta?

16.20 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Vallinille kysymyksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

Ajattelen niin, että se hallitusohjelma, johon viisi puoluetta nyt keväällä sitoutui, lähtee myös perusperiaatteista kunnioittaa ihmisoikeuksia, kansainvälistä yhteistyötä, kansainvälisiä sopimuksia [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten suomalaisten oikeudet?] — ihan jokaisen ihmisoikeuksia — ja silloin ajattelen, että kansainvälisistä sopimuksista irtautuminen ei välttämättä istuisi tämän hallituksen pirtaan.

Yhtaikaa näen erittäin tärkeänä keskustelun siitä, että seksuaalirikoksiin on vihdoinkin herätty. Niitä täällä tehdään aivan liian paljon, niitä ei pitäisi täällä kenenkään joutua kokemaan, ja sen takia me olemme lisänneet poliisille resursseja. Ensi vuonna perustetaan poliisissa työryhmä, jossa ennaltaehkäisyä ja ennaltaestävyyttä painotetaan. Sinne laitetaan lisää rahaa. Siellä moniviranomaisyhteistyöllä pyritään estämään tilanteita, jotta kukaan ei edes joudu seksuaalisen hyväksikäytön tai väkivallan uhriksi. Teema on erittäin tärkeä, ja hallitus ottaa sen erittäin tosissaan ohjelmassaan.

16.21 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on syytä tehdä nyt kyllä tämä kanta hyvin selväksi. Suomi ei ole sitoutunut minkään tyypiseen väliaikaiseen taakanjakomekanismiin. On hyvä, että hallitus siitä aikanaan keskustelee. Keskustan kanta on selkeä: meidän ei tulekaan sitoutua tällaiseen mekanismiin, ellei siinä ole valtaosa EU-maista mukana. [Välihuutoja — Leena Meri: Halluskriisi meneillään!]

Olen samaa mieltä siitä, että vuoden 2015 tapahtumat eivät saa missään tapauksessa toistua. Silloin perussuomalaiset olivat hallituksessa, ja mitä silloin tapahtui?

Ministeriltä kysyisin: mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, että ihmissalakuljetus Välimerellä saadaan loppumaan? [Ben Zyskowicz: Ei tullut hallituksen kanta selvemmäksi vaan epäselvemmäksi! — Eduskunnasta: No nimenomaan! — Ilkka Kanerva: Tulkaa pois sieltä hallituksesta!]

16.22 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Kärnälle kysymyksestä. Ihmissalakuljetus, ylipäättään ihmiskauppa, on ihan keskeisiä kysymyksiä, joihin sekä tämä hallitus, meidän ohjelmamme itsessään, kuten hyvin tiedätte, että myös hallituksen EU-puheenjohtajuuskauden ohjelma menee, ja keskustellemme näistä aiheista muun muassa ministerikollegoidemme kanssa eurooppalaisella tasolla. Teemme yhteistyötä Europolin piirissä, Frontexin piirissä, eurooppalaisten virastojen piirissä, joilla on valtavan paljon tietoa näistä asioista, yhtäältä liittyen ihmissalakuljettajiin Välimerellä, toisaalta ihmiskauppaan, joka näkyy täällä meillä asti. Tätä työtä tehdään jatkuvasti, ja ihan keskeistä on se, että tiedonvaihto pelaa.

16.23 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä perussuomalaisten rivistä ehdotettiin, että Suomi irtautuisi kansainvälisistä sopimuksista. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se oli keskusta!] On ehkä syytä muistuttaa, että sääntöperusteinen kansainvälinen järjestelmä jos jokin on pienen maan etu. Suomen etu on se, että maailmassa noudatetaan kansainvälisiä sopimuksia.

Mitä tulee tähän pakolaissopimukseen, niin sehän lähtee siitä, että jos on aidosti hädässä tai vainon alla, niin silloin autetaan, mutta jos ei ole turvan perustetta, niin silloin pitää voida myös palauttaa. [Jussi Halla-aho: Näinkö tapahtuu?] Sen takia, arvoisa puhemies, on hyvä, jos nyt hallitus on aktiivinen yhdessä muiden EU-maiden kanssa siinä, että nämä palautussopimukset saadaan toimimaan, koska aktiiviseen turvapaikkapolitiikkaan kuuluu myös se, että ihmisiä pitää voida palauttaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

Arvoisa puhemies! Tästä väliaikaisesta taakanjakomekanismista: Muistelen, että EU-ministerivaliokunta linjasi, että Suomen tavoitteena on saada selkeä enemmistö jäsenmaista tähän mukaan. Haluan kysyä pääministeriltä: pitääkö hallitus kiinni tästä linjauksesta? Tämä ei voi olla vain muutaman maan sopimus, [Puhemies koputtaa] vaan kysymys on siitä, [Puhemies: Aika!] että pitää saada selkeä enemmistö mukaan. [Juho Eerola: Ja paljonko on selkeä enemmistö?]

16.24 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä käytiin keskustelua siinä tilanteessa, kun hallitus aloitti EU-puheenjohtajuuskautta puheenjohtajamaana. Tiedettiin se aikaisemmista tilanteista, että puheenjohtajamaahan tulee kohdistumaan tässä suhteessa paineita näitten laivalle pelastettujen ihmisten sijoittamisessa. Todettiin, että esimerkiksi Romania oli tällaisia päätöksiä kaikesta huolimatta, omasta suhtautumisestaan huolimatta tehnyt, ja sen takia todettiin, että meidänkin ensin pitää tällainen viesti antaa, että puheenjohtajamaa toimii solidaarisesti muita valtioita kohtaan. Mutta todettiin saman tien sitten, että on järkevää yrittää koota mahdollisimman laaja joukko jäsenmaita tässä väliaikaisessa tilanteessa huolehtimaan niistä yhteisistä vastuista, jotka meillä on turvaa hakevia ihmisiä kohtaan [Jussi Halla-aho: Miten laaja?] ja eurooppalaisia ihmisiä kohtaan, ja tästä näkökulmasta päädyttiin ratkaisuun, jossa noin 20 jäsenmaata tarkoittaa sitä kokonaisuutta, jonka takana me voimme olla. Tätä nyt nämä neljä tätä rakennelmaa kehittänyttä maata [Puhemies koputtaa] vievät eteenpäin, ja me puheenjohtajamaana kerromme, että tällainen prosessi on käynnissä.

16.25 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositio-politiikkaa voi tehdä niin monella tyyllilajilla. Haluan tässä kiittää opposition puolelta edustaja Räsästä erittäin vastuullisesta ja asiantuntevasta puheenvuorosta. Hallituksessa ja keskustassa on helppo olla samaa mieltä siitä, [Leena Meri: Mitä mieltä keskusta on?] että meidän pitää Suomessa auttaa maailman hädässä olevia, ja ennen kaikkea kiintiöpakolaisjärjestelmä on siihen paras keino. Olen ymmärtänyt, ja tietysti hallitus voi vielä sen kerran, että tavoitteena on vähentää turvapaikanhakijoiden määrää niin Suomessa kuin koko Euroopassa [Leena Meri: Ai näillä toimenpiteillä?] ja panostaa nimenomaan kiintiöpakolaisjärjestelmään.

Niin ikään keskustassa ajatellaan sillä tavalla, että ei ole olemassa mitään paperittomia ihmisiä vaan joko on oikeus olla tässä maassa lain mukaan tai ei ole oikeutta, ja jos ei ole oikeutta, niin ole hyvä ja poistu maasta, tai sitten tarvittaessa viranomaiset auttavat poistumaan, jos haluja lähteä ei ole. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Kysyisin nyt sisäministeriltä: kun perussuomalaiset olivat viime kaudella hallituksessa ja kun he tulivat 2015 hallitukseen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskustan kanssa!] lisääntyikö vai vähentyikö [Puhemies koputtaa] turvapaikanhakijoiden määrä, ottiko Suomi sisäisinä siirtoina turvapaikanhakijoita, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuka oli pääministeri?] kun perussuomalaiset olivat hallituksessa, [Puhemies: Aika!] ja miten se on kehittynyt, kun perussuomalaiset lähtivät hallituksesta? [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskusta oli pääministeripuolue! — Eduskunnasta: Perussuomalaiset oli hallituspuolue!]

16.27 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitokset edustaja Kurviselle kysymyksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2019 vp

Turvapaikanhakijoiden määrään laskee tämän hallituskauden aikana jatkuvasti, [Antti Kurvinen: Heti kun persut lähti pois! — Perussuomalaisten ryhmästä: Laski jo 2017, kun heititte meidät pois!] saman tien kun perussuomalaiset ovat lähteneet hallituksesta. Olen ymmärtänyt, että viime kaudella perussuomalaisten aikana sisäisiä siirtoja otettiin satoja. [Keskustan ryhmästä: Ohhoh!] Tähän mennessä 13 — 13 — ihmistä on tullut näiltä lautoilta mereltä pelastettuina ihmisinä.

Painotan vielä sitä, että turvapaikanhakijoiden määrä on laskenut, kuten edustaja Kurvinen sanoo. Hallitusohjelmakirjaus lähtee siitä, että kiintiöpakolaisjärjestelmässä, jossa tehdään yhteistyötä nimenomaan YK:n pakolaisjärjestön kanssa, autetaan kaikista vaikeimmassa asemassa olevia pakolaisia ja kiintiöpakolaisten määrää voidaan nostaa, kun turvapaikanhakijoiden määrä laskee.

16.27 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus puhuu palauttamisesta mutta ei oikeasti tee mitään palauttamisen edistämiseksi. Sopimusten solmimiseen ei ensinnäkään riitä pelkkä sisäministerin arvovalta, vaan asian pitäisi liikuttaa ulkoministeriä ja pääministeriä. Jos on tahtoa, sopimus saadaan aikaan. Ehdollinen kehitysapolitiikka, kauppapolitiikka ja viisumipolitiikka — keinoja on, mutta te ette uskalla. Sen sijaan hallitus lisää vetovoimatekijöitä tarjoamalla työlupia kielteisen päätöksen saaneille, mikä tietysti kokoomuksellekin sopii. [Jari Ronkainen: Ja keskusta siunaa!] Ovatko nämä veronmaksajalle kalliiksi tulevat kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet pitsan- ja kebabinpaistajat niitä teidän peräänkuuluttamianne huippuosajia, vai miksi te vesitätte turvapaikkainstituution viimeisenkin uskottavuuden?

16.28 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Riikka Purralle kysymyksestä.

Kuten mainitsitte, olette hyvin perehtyneet Suomen EU-puheenjohtajuuskauden ohjelmaan. [Leena Meri: Toki me luemme ohjelmia!] Suomihan käyttää näissä keskusteluissa erilaisia keinoja: viisumipolitiikkaa, kauppapolitiikkaa, kehityspolitiikkaa. Näistä keskustellaan samoissa pöydissä kuin keskustellaan muun muassa näistä palautuksista.

Kiitos, että olette perehtyneet ja kiinnostuneita Suomen EU-puheenjohtajuuskaudesta.

Kysymyksen käsittely päättyi.